

JOAN FONTCUBERTA

La fotografia és una de les meves passions constants: em ve des de la infantesa, potser pel fet que el meu pare tenia una botiga de material fotogràfic al carrer Major de Gràcia, en un edifici que ja no existeix, que ha estat substituït per un altre.

Un cop feta aquesta declaració gairebé amorosa, he d'afegir que admiro els fotògrafs i els envejo, sense ni una espurna de malícia. Sobretot aquells que han convertit la fotografia en la seva professió i l'han elevada a la categoria d'art.

Admiro, en conseqüència, a en Joan Fontcuberta, que en plena joventut ja ha aconseguit que la seva obra sigui representada en museus i col·leccions de prestigi internacional. Em meravella que en Fontcuberta, als 19 anys, ja tingués prou bagatge per presentar una mostra de la seva producció a la sala Aixelà, de Barcelona. Això s'esdevingué l'any 1974 i els experts -i en tenim una colla que són grans coneixedors- ja van saludar l'aparició del joveníssim creador.

Aquesta precocitat ha estat confirmada per una brillant trajectòria. En Fontcuberta ens descobreix espais desconeguts valent-se de la llum, una eina prodigiosa. És un dels artífexs que configuren la nostra època, perquèestic convençut que la història que anem fent, sense el concurs de la fotografia, no seria tan completa ni tan expressiva. Ens coneixem millor, sabem més bé com són els nostres àmbits i les imatges ens donen documents inestimables on el valor testimonial se'ns fa aparent d'una manera vivíssima.

Però en Fontcuberta no s'ha limitat a donar fe com a cronista, tot i tractar-se d'una faceta molt important. S'ha

sentit atret, a més, per la fotografia com a mitjà d'expressió artística, donant-nos unes obres que desvetllen la imaginació i fan somiar. És possible que una de les missions de l'art consisteixi en fer-nos veure coses conegudes sota un aspecte que ens havia passat desapercebut. I que quan un mag ens les descobreix no podem evitar un : "Oh, i tant! No me n'havia adonat!"

En Fontcuberta posseeix aquesta màgia i aquest do. Ens ensenya llocs que, en passar-hi nosaltres atrafegats per les dèries de cada dia, es pot dir que no els veiem. Però ell ens convida a aturar-nos i a mirar-los a través dels seus ulls, tan dotats per a desxifrar el misteri del clarobscur, el miracle dels arabescos de la llum.

La seva "Zona de duanes", datada en 1981, és una confirmació del que diem. Hi ha, aquí, un conjunt d'elements poc atractius aparentment, però que quan els emmarca la càmera d'un Fontcuberta prenen de sobte una força extraordinària. I un encant evident, un alè de poesia on no esperàvem de trobar-n'hi cap. Fins i tot, ens trobem davant l'evidència d'un escenari insospitat, on s'hi podrien representar obres d'un marcat valor literari i pertanyents a gèneres concrets: algú va dir a en Fontcuberta que alguna de les seves fotografies podria il·lustrar obres de novel·la negra. Potser sí... Sembla que a en Fontcuberta no li va desplaure aquest punt de vista, i jo hi afegiria que són imatges que poden suggerir això i moltes coses més. Com ocorre amb totes les obres d'art.

Pere Calders